

รายวิชาพื้นฐาน

รายวิชา ประวัติศาสตร์ ส22102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๐

1. จำนวน 1 ชั่วโมง/สัปดาห์
จำนวน 20 ชั่วโมง/ภาคเรียน

2. ผู้เขียนคู่มือ

ชื่อ

นายเยี่ยมพล พลเยี่ยม

ตำแหน่ง

ครูผู้สอน

โทรศัพท์

032-522345

โทรสาร

032-520478, 032-522345

สถานที่ทำงาน

โรงเรียนวังไกลกังวล (ฝ่ายมัธยม)

ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77110

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

รายวิชา **ประวัติศาสตร์**

รหัสวิชา ส22102

จำนวน 0.5 หน่วยกิต รวมเวลา 20 ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

สาระประวัติศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด ส 4.1 ม. 2/1 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่างๆ

ส 4.1 ม. 2/2 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

ส 4.1 ม. 2/3 เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด ส 4.2 ม. 2/1 อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย

ส 4.2 ม. 2/2 ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

รหัสวิชา ส22102 รายวิชา **ประวัติศาสตร์**

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เวลา 20 ชั่วโมง
จำนวน 0.5 หน่วยกิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

ศึกษาวิเคราะห์การประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ศึกษาปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย พัฒนาการทางสังคมเศรษฐกิจและการเมืองของภูมิภาคเอเชีย ความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณ และแหล่งมรดกโลกในภูมิภาคเอเชีย และอิทธิพลของแหล่งอารยธรรมโบราณที่มีต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน

โดยใช้ทักษะการสืบค้น การตรวจสอบ การวิพากษ์ การเปรียบเทียบ การใช้เหตุผล การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญ มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย รวมทั้งมี คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

รหัสตัวชี้วัด

ส 4.1 ม. 2/1, ม. 2/2, ม. 2/3

ส 4.3 ม. 2/1, ม. 2/2

รวมทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด

โครงสร้าง รายวิชา

รายวิชา **ประวัติศาสตร์**

รหัสวิชา ส22102

จำนวน 0.5 หน่วยกิต รวมเวลา 20 ชั่วโมง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ส 4.1 ม. 2/1 ประเมิน ความน่าเชื่อถือของ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ในลักษณะต่างๆ ม. 2/2 วิเคราะห์ ความแตกต่างระหว่าง ความจริงกับข้อเท็จจริง ของเหตุการณ์ ทางประวัติศาสตร์ ม. 2/3 เห็นความสำคัญ ของการตีความหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ ที่น่าเชื่อถือ	1. นักเรียนอธิบาย ประเภทของหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ได้ 2. นักเรียนสามารถจำแนก ประเภทหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ได้ 3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการศึกษา หลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ 4. นักเรียนสามารถอธิบาย ความหมายของหลักฐาน ประเภทต่างๆ ได้ 5. นักเรียนสามารถจำแนก หลักฐานทางประวัติศาสตร์ สมัยอยุธยาและธนบุรีได้ 6. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการศึกษา หลักฐานทางประวัติศาสตร์ สมัยอยุธยาและธนบุรีได้ 7. นักเรียนสามารถอธิบายวิธี การตรวจสอบและการประเมิน หลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด หลักฐานทางประวัติศาสตร์ คือ ร่องรอยการกระทำของ มนุษย์ในอดีตที่ยังหลงเหลือ อยู่ในปัจจุบัน ใช้หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์เพื่อการสืบค้น ความจริง ข้อเท็จจริงของ เรื่องราวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แก่สังคมมนุษย์ในอดีต สาระการเรียนรู้แกนกลาง 1. ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล จากเอกสารต่างๆ ในสมัย อยุธยา และธนบุรี (เชื่อมโยง กับ มฐ. ส 4.3) เช่น ข้อความ บางตอนในพระราชพงศาวดาร อยุธยา/จดหมายเหตุ ชาวต่างชาติ 2. ตัวอย่างการตีความข้อมูล จากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์ สำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี	4	10

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
		8. นักเรียนสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการประเินภายนอกและการประเินภายในได้ 9. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญของการตรวจสอบและการประเินหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ 10. นักเรียนสามารถอภิปรายข้อปฏิบัติในการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ 11. นักเรียนสามารถระบุความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ 12. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้	3. การแยกแยะระหว่างข้อมูลกับความคิดเห็น รวมทั้งความจริงกับข้อเท็จจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ 4. ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูลและการตีความทางประวัติศาสตร์		
2	อาณาจักรอยุธยา ส 4.3 ม. 2/1 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่างๆ ม. 2/2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา	1. นักเรียนสามารถอธิบายการสถาปนาอาณาจักรอยุธยาได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยาได้ 3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาการสถาปนาอยุธยาได้ 4. นักเรียนสามารถอธิบายการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาได้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด การศึกษาเรื่องราวของอยุธยาต้องอาศัยหลักฐานทางประวัติศาสตร์หลายประเภท ทั้งหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น เอกสารจีนโบราณ จดหมายเหตุหรือบันทึกของชาวตะวันตกที่เคยเดินทางมายังกรุงศรีอยุธยา	4	10

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
		5. นักเรียนสามารถจำแนก การเมืองการปกครองสมัย อยุธยาตอนต้น ตอนกลาง ตอนปลายได้ 6. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการเมืองการ ปกครองสมัยได้ 7. นักเรียนสามารถอภิปราย สาเหตุของความเสื่อมของ อาณาจักรอยุธยาได้ 8. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ สาเหตุของการเสียกรุงศรี อยุธยาได้ 9. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการศึกษา ความเสื่อมของอาณาจักร อยุธยาและสามารถนำไปปรับ ใช้ในชีวิตประจำวัน	สาระการเรียนรู้แกนกลาง 1. การสถาปนาอาณาจักร อยุธยา 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญ รุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา 3. พัฒนาการของอาณาจักร อยุธยาในด้านการเมืองการ ปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 4. การเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 1 และการกู้เอกราช 5. ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย สมัยอยุธยา เช่น การควบคุม กำลังคน และศิลปวัฒนธรรม 6. การเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 การกู้เอกราช และ การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี 7. ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย สมัยธนบุรี 8. วีรกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทย และต่างชาติที่มีส่วนสร้างสรรค์ ชาติไทย		
3	สังคมและเศรษฐกิจ สมัยอยุธยา ส 4.3 ม. 2/1 วิเคราะห์พัฒนาการ ของอาณาจักรอยุธยาและ ธนบุรีในด้านต่างๆ	1. นักเรียนสามารถอธิบาย สภาพสังคมโดยทั่วไปได้ 2. นักเรียนสามารถจำแนก องค์ประกอบของสังคมและ การเลื่อนฐานะทางสังคมได้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด อาชีพหลักของชาวอยุธยา คือ การเกษตร เนื่องจากพื้นที่มี ดินและน้ำอุดมสมบูรณ์ ราษฎรก็มีจำนวนไม่มากนัก	5	15

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
		3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญการศึกษาสภาพ สังคมและและการจัดระเบียบ ทางสังคม 4. นักเรียนสามารถอธิบาย เกี่ยวกับพระพุทธศาสนากับ สังคมสมัยอยุธยาได้ 5. นักเรียนสามารถระบุแหล่ง การศึกษาในสังคมอยุธยาได้ 6. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการศึกษา เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและ การศึกษาในสังคมสมัย อยุธยาได้ 7. นักเรียนสามารถอธิบาย ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจ และเงินตราสมัยอยุธยาได้ 8. นักเรียนสามารถจำแนก เงินตราสมัยอยุธยาได้ 9. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ รายได้และรายจ่ายของ อาณาจักรอยุธยาได้ 10. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการศึกษา ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจ และเงินตราสมัยอยุธยา 11. นักเรียนสามารถอธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สมัยอยุธยาได้	สาระการเรียนรู้แกนกลาง 1. การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญ รุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา 3. พัฒนาการของอาณาจักร อยุธยาในด้านการเมืองการ ปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 4. การเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 1 และการกู้เอกราช 5. ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย สมัยอยุธยา เช่น การควบคุม กำลังคน และศิลปวัฒนธรรม 6. การเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 การกู้เอกราช และ การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี 7. ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย สมัยธนบุรี 8. วิถีกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทย และต่างชาติที่มีส่วนสร้างสรรค์ ชาติไทย		

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
		12. นักเรียนสามารถ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยา กับรัฐเพื่อนบ้านได้ 13. นักเรียนสามารถ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยา กับรัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 14. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยา กับชาติตะวันตกได้ 15. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยา กับชาติต่างๆ ได้			
4	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา ส 4.3 ม. 2/1 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่างๆ	1. นักเรียนสามารถอธิบายเกี่ยวกับการกอบกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรีได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์เหตุผลการเลือกกรุงธนบุรีเป็นราชธานีใหม่ได้ 3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาการกอบกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรีได้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด หลังจากการก่อตั้งอาณาจักรอยุธยา อาณาจักรอยุธยาได้พัฒนาจากรัฐเล็กๆ มาเป็นรัฐขนาดใหญ่ที่เจริญรุ่งเรือง สาระการเรียนรู้แกนกลาง 1. การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา	5	15

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
		4. นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะการเมืองการปกครองสมัยธนบุรีได้ 5. นักเรียนสามารถระบุตำแหน่งการปกครองแบบส่วนกลางและการปกครองแบบหัวเมือง 6. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญการสิ้นสุดสมัยธนบุรีมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ 7. นักเรียนสามารถอธิบายสภาพสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรีได้ 8. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ถึงสาเหตุการเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจได้ 9. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเศรษฐกิจสมัยธนบุรีได้ 10. นักเรียนสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีได้ 11. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีได้	3. พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาในด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 4. การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และการกู้เอกราช 5. ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา เช่น การควบคุมกำลังคน และศิลปวัฒนธรรม 6. การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 การกู้เอกราช และการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี 7. ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี 8. วิถีกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทย และต่างชาติที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย		

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
		12. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ได้			
สอบกลางภาค				1	20
สอบปลายภาค				1	30
รวมตลอดภาคเรียน				20	100

กำหนดการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/ เรื่องที่สอน	กิจกรรมสำคัญ	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน/ สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้)
1	19 พ.ค. 60 08.30 - 09.30 น	1	1. นักเรียนสามารถอธิบาย ความหมายของหลักฐาน ประเภทต่างๆ ได้ 2. นักเรียนสามารถจำแนก ประเภทหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ได้ 3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการศึกษา หลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้	- ความหมายของ หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ - ประเภทหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ - การศึกษาหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์	- ครูนำเสนอสื่อการเรียนการสอนพร้อม อธิบายและให้นักเรียนศึกษา สไลด์การเรียน การสอนเรื่อง 1. ความหมายของหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ 2. ประเภทหลักฐานทางประวัติศาสตร์ 3. การศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ - ครูนำภาพตัวอย่างหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ให้นักเรียนจำแนก 1. หลักฐานชั้นต้น, หลักฐานชั้นรอง 2. หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรกับไม่เป็น ลายลักษณ์อักษร - สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้	1. หนังสือแบบเรียน 2. สมุดจดบันทึก 3. ใบงานที่ 1.1 4. สไลด์การเรียนการสอน
2	26 พ.ค. 60 08.30 - 09.30 น.	1	1. นักเรียนอธิบาย ประเภทของหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาได้	- ประเภทหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ - การจำแนกหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ สมัยอยุธยาและธนบุรี	- ครูนำเสนอสไลด์การเรียนการสอนพร้อม อธิบายและให้นักเรียนศึกษา สไลด์การเรียน การสอนเรื่อง 1. ประเภทหลักฐานทางประวัติศาสตร์	1. หนังสือแบบเรียน 2. สมุดจดบันทึก 3. ใบงานที่ 1.2 4. สไลด์การเรียนการสอน

กำหนดการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

คู่มือครูพระราชทานสอนทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับโรงเรียนปลายทาง

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/ เรื่องที่สอน	กิจกรรมสำคัญ	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน/ สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้)
3	2 มิ.ย. 60 08.30 - 09.30 น.	1	2. นักเรียนสามารถจำแนก หลักฐานทางประวัติศาสตร์ สมัยอยุธยาได้ 3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการศึกษา หลักฐานทางประวัติศาสตร์ สมัยอยุธยาได้	- ความสำคัญของการ ศึกษาหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์	2. การจำแนกหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและธนบุรี 3. ความสำคัญของการศึกษาหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ - ครูให้นักเรียนนำภาพตัวอย่างหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ - ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อให้นักเรียน วิเคราะห์ความสำคัญหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ - สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้	1. หนังสือแบบเรียน 2. สมุดจดบันทึก 3. ใบงานที่ 1.3 4. สไลด์การเรียนรู้การสอน
			1. นักเรียนสามารถอธิบาย วิธีการตรวจสอบและการ ประเมินหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ได้	- การตรวจสอบและ การประเมินหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ - ความแตกต่างการ ประเมินภายนอกและ การประเมินภายใน	- ครูนำเสนอสไลด์การเรียนรู้การสอนพร้อม อธิบายและให้นักเรียนศึกษา สไลด์การเรียนรู้ การสอนเรื่อง 1. การตรวจสอบ 2. การประเมินหลักฐานทางความแตกต่าง การประเมินภายนอกและการประเมิน ภายใน	

กำหนดการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/ เรื่องที่สอน	กิจกรรมสำคัญ	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน/ สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้)
			2. นักเรียนสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง การประเมินภายนอกและ การประเมินภายในได้ 3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการตรวจสอบ และการประเมินหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ได้	- ความสำคัญของการ ตรวจสอบและการ ประเมินหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์	3. ความสำคัญของการตรวจสอบ และการประเมินหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ - ครูนำตัวอย่างหลักฐานประเภท พงศาวดารหลายฉบับให้นักเรียนเปรียบเทียบ เทียบประเมินภายนอกและประเมินภายใน - ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน ให้นักเรียนแลกเปลี่ยน เรียนรู้พร้อมทั้งนำเสนอความสำคัญ ของการตรวจสอบและการประเมินหลักฐาน มีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตประจำวัน อย่างไร	
4	9 มิ.ย. 60 08.30 - 09.30 น.	1	1. นักเรียนสามารถอธิบาย ข้อปฏิบัติในการตีความหลัก ฐานทางประวัติศาสตร์ได้ 2. นักเรียนสามารถระบุความ สำคัญของการตีความหลัก ฐานทางประวัติศาสตร์ได้	- การตีความหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ - ความสำคัญของการ ตีความหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์	- สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้ - ครูนำเสนอสไลด์การเรียนรู้การสนทนา อธิบายและให้นักเรียนศึกษา สไลด์การเรียนรู้ การสนทนาเรื่อง 1. การตีความหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์	1. หนังสือแบบเรียน 2. สมุดจดบันทึก 3. สไลด์การเรียนรู้การสอน

กำหนดการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

คู่มือครูพระราชทานสอนทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับโรงเรียนปลายทาง

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/ เรื่องที่สอน	กิจกรรมสำคัญ	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน/ สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้)
5	16 มิ.ย. 60 08.30 - 09.30 น.	1	3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการตีความ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้	1. นักเรียนสามารถอธิบาย การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา ได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความ เจริญรุ่งเรืองของอาณาจักร อยุธยาได้	2. ความสำคัญของการตีความหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ - ครูให้นักเรียนเขียนแผนผังความรู้เรื่อง ข้อปฏิบัติในการตีความหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ พร้อมนำเสนอ - ครูสุ่มถามนักเรียนว่า “ปัจจุบันนักเรียน ใช้การตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ อย่างไรบ้าง” - สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้ - ครูนำเสนอสื่อเกี่ยวกับการเรียนการสอนพร้อม อธิบายและให้นักเรียนศึกษา สไลด์การเรียน การสอนเรื่อง 1. การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา 2. ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรือง ของอาณาจักรอยุธยา 3. ความสำคัญของการศึกษาศึกษาการสถาปนา อยุธยา	1. หนังสือแบบเรียน 2. สมุดจดบันทึก 3. สไลด์การเรียนการสอน

กำหนดการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/ เรื่องที่สอน	กิจกรรมสำคัญ	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน/ สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้)
6	23 มิ.ย. 60 08.30 - 09.30 น.	1	3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการศึกษาการ สถาปนาอยุธยาได้ 1. นักเรียนสามารถอธิบาย ลักษณะการเมืองการปกครอง สมัยอยุธยาได้ 2. นักเรียนสามารถจำแนก การเมืองการปกครอง สมัยอยุธยาตอนต้น ตอนกลาง ตอนปลายได้ 3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการศึกษา การเมืองการปกครอง สมัยอยุธยาตอนต้น ตอนกลาง ตอนปลายได้	- การเมืองการปกครอง สมัยอยุธยา - การปกครอง สมัยอยุธยาตอนต้น ตอนกลาง ตอนปลาย - ความสำคัญของ การเมืองการปกครอง สมัยอยุธยา - การเมืองการปกครอง สมัยอยุธยาตอนต้น ตอนกลาง ตอนปลาย - ความสำคัญของ การเมืองการปกครอง สมัยอยุธยา - ครูแนะนำกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม 1. ศึกษาเรื่องการเมืองการปกครอง สมัยอยุธยาตอนต้น 2. ศึกษาเรื่องการเมืองการปกครอง สมัยอยุธยาตอนกลาง	- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ปัจจัยใดที่มีผลต่อความเจริญ รุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา พร้อมนำเสนอ - สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้ - ครูนำเสนอสื่อสไลด์การเรียนการสอนพร้อม อธิบายและให้นักเรียนศึกษา สไลด์การ เรียนการสอนเรื่อง 1. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา 2. การปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น ตอนกลาง ตอนปลาย 3. ความสำคัญของการเมืองการปกครอง สมัยอยุธยา - ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม 1. ศึกษาเรื่องการเมืองการปกครอง สมัยอยุธยาตอนต้น 2. ศึกษาเรื่องการเมืองการปกครอง สมัยอยุธยาตอนกลาง	1. หนังสือแบบเรียน 2. สมุดจดบันทึก 3. สไลด์การเรียนการสอน

กำหนดการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

คู่มือครูพระราชทานสอนทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับโรงเรียนปลายทาง

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/ เรื่องที่สอน	กิจกรรมสำคัญ	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน/ สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้)
7	30 มิ.ย. 60 08.30 - 09.30 น.	1	1. นักเรียนสามารถวิเคราะห์สาเหตุของความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยาได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยาและสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน 3. นักเรียนสามารถอภิปรายผลที่เกิดจากการเสียกรุงศรีอยุธยาได้	- ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา - สาเหตุของการเสียกรุงศรีอยุธยา - ความสำคัญของการศึกษาความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา	3. ศึกษาเรื่องการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนปลายพร้อมทั้งออกมานำเสนอ - สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้ - ครูนำเสนอสื่อผลการเรียนการสอนพร้อมอธิบายและให้นักเรียนศึกษาสไลด์การเรียนการสอนเรื่อง 1. ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา 2. สาเหตุของการเสียกรุงศรีอยุธยา 3. ความสำคัญของการศึกษาความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา - ครูให้นักเรียนตอบเป็นคำถาม “ถ้านักเรียนกำลังประสบปัญหาว่าสังคมของนักเรียนกำลังมีความเสื่อมทางสังคมนักเรียนจะมีวิธีรับมือกับเหตุการณ์นี้อย่างไร พร้อมทั้งร่วมกันนำเสนอหน้าชั้นเรียน	1. หนังสือแบบเรียน 2. สมุดจดบันทึก 3. สไลด์การเรียนการสอน

กำหนดการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/ เรื่องที่สอน	กิจกรรมสำคัญ	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน/ สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้)
8	7 ก.ค. 60 08.30 - 09.30 น.	1	1. นักเรียนสามารถอธิบายสภาพสังคมโดยทั่วไปได้ 2. นักเรียนสามารถจำแนกองค์ประกอบของสังคมและการเคลื่อนไหวทางสังคมได้ 3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญการศึกษาสภาพสังคมและการจัดระเบียบทางสังคม	- สภาพสังคมโดยทั่วไปและการจัดระเบียบทางสังคมสมัยอยุธยา - องค์ประกอบของสังคมและการเคลื่อนไหวทางสังคม - นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญการศึกษาสภาพสังคมและการจัดระเบียบทางสังคมสมัยอยุธยาได้	- สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้ - ครูนำเสนอสื่อเพื่อการเรียนการสอนพร้อมอธิบายและให้นักเรียนศึกษา สไลด์การเรียนการสอนเรื่อง 1. สภาพสังคมโดยทั่วไปและการจัดระเบียบทางสังคมสมัยอยุธยา 2. องค์ประกอบของสังคมและการเคลื่อนไหวทางสังคม 3. ความสำคัญการศึกษาสภาพสังคมและการจัดระเบียบทางสังคมสมัยอยุธยา - ครูให้นักเรียนทำแผนผังความคิดเรื่ององค์ประกอบของสังคมสมัยอยุธยา พร้อมให้นักเรียนตัวอย่างออกมานำเสนอชิ้นงาน - สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้	1. หนังสือแบบเรียน 2. สมุดจดบันทึก 3. สไลด์การเรียนการสอน

กำหนดการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

คู่มือครูพระราชทานสอนทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับโรงเรียนปลายทาง

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/ เรื่องที่สอน	กิจกรรมสำคัญ	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน/ สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้)
9	14 ก.ค. 60 08.30 - 09.30 น.	1	1. นักเรียนสามารถอธิบายเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่สังคมสมัยอยุธยาได้ 2. นักเรียนสามารถระบุแหล่งการศึกษาในสังคมอยุธยาได้ 3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมสมัยอยุธยาได้	- พระพุทธศาสนากับสังคมสมัยอยุธยา - แหล่งการศึกษาในสังคมอยุธยา - ความสำคัญของการศึกษาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมสมัยอยุธยา	- ครูนำเสนอสื่อสื่อการเรียนการสอนพร้อมอธิบายและให้นักเรียนศึกษา สไลด์การเรียนการสอนเรื่อง 1. พระพุทธศาสนากับสังคมสมัยอยุธยา 2. แหล่งการศึกษาในสังคมอยุธยา 3. ความสำคัญของการศึกษาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมสมัยอยุธยา - ครูจัดกิจกรรมตามความเหมาะสม - สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้	1. หนังสือแบบเรียน 2. สมุดจดบันทึก 3. สไลด์การเรียนการสอน
วันศุกร์ที่ 21 กรกฎาคม 2560 สอนกลางภาค						
10	28 ก.ค. 60 08.30 - 09.30 น.	1	1. นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตราสมัยอยุธยาได้ 2. นักเรียนสามารถจำแนกเงินตราสมัยอยุธยาได้	- ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตราสมัยอยุธยา - การจำแนกเงินตราสมัยอยุธยา	- ครูนำเสนอสื่อสื่อการเรียนการสอนพร้อมอธิบายและให้นักเรียนศึกษา สไลด์การเรียนการสอนเรื่อง 1. ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตราสมัยอยุธยา	1. หนังสือแบบเรียน 2. สมุดจดบันทึก 3. สไลด์การเรียนการสอน

กำหนดการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/ เรื่องที่สอน	กิจกรรมสำคัญ	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน/ สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้)
11	4 ส.ค. 60 08.30 - 09.30 น.	1	3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ รายได้และรายจ่ายของ อาณาจักรอยุธยาได้ 4. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการศึกษา ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจ และเงินตราสมัยอยุธยา 1. นักเรียนสามารถอธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ สมัยอยุธยาได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยา กับรัฐเพื่อนบ้านได้ 3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยา กับรัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	- รายได้และรายจ่าย ของอาณาจักรอยุธยา - ความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ สมัยอยุธยา - ความสัมพันธ์ ระหว่างอยุธยา กับรัฐเพื่อนบ้าน - ความสัมพันธ์ ระหว่างอยุธยากับ รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียง	2. การจำแนกเงินตราสมัยอยุธยา 3. รายได้และรายจ่ายของอาณาจักร อยุธยา - ครูจัดกิจกรรมตามความเหมาะสม - สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้ - ครูนำเสนอสไลด์การเรียนรู้การ อธิบายและให้นักเรียนศึกษา สไลด์การเรียนรู้ การสอนเรื่อง 1. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สมัยอยุธยา 2. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับ รัฐเพื่อนบ้าน 3. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับ รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียง	1. หนังสือแบบเรียน 2. สมุดจดบันทึก 3. สไลด์การเรียนรู้การสอน

กำหนดการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

คู่มือครูพระราชนิพนธ์ทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับโรงเรียนปลายทาง

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/ เรื่องที่สอน	กิจกรรมสำคัญ	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน/ สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้)
12	11 ส.ค. 60 08.30 - 09.30 น.	1	4. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยา กับชาติตะวันตกได้ 5. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยา กับชาติต่างๆ ได้ บททบทวนเรียน		- ครูจัดกิจกรรมตามความเหมาะสม - สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้	
13	18 ส.ค. 60 08.30 - 09.30 น.	1	บททบทวนเรียน			
14	25 ส.ค. 60 08.30 - 09.30 น.	1	1. นักเรียนสามารถอภิปราย ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สมัยอยุธยาได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยา กับรัฐเพื่อนบ้านได้	- ความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศสมัยอยุธยา - ความสัมพันธ์ระหว่าง อยุธยา กับ รัฐเพื่อนบ้าน	- ให้นำเสนอสไลด์การเรียนการสอนพร้อม อธิบายและให้นักเรียนศึกษาสไลด์การเรียน การสอนเรื่อง 1. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สมัยอยุธยา	1. หนังสือแบบเรียน 2. สมุดจดบันทึก 3. สไลด์การเรียนการสอน

กำหนดการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/ เรื่องที่สอน	กิจกรรมสำคัญ	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน/ สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้)
15	1 ก.ย. 60 08.30 - 09.30 น.	1	3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยา กับรัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 4. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยา กับชาติตะวันตกได้ 5. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยา กับชาติต่างๆ ได้ 1. นักเรียนสามารถอธิบาย เกี่ยวกับการกอบกู้เอกราช และการสถาปนาอาณาจักร ธนบุรีได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ เหตุผลการเลือกกรุงธนบุรี เป็นราชธานีใหม่ได้	- ความสัมพันธ์ระหว่าง อยุธยากับรัฐในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ - การกอบกู้เอกราช และการสถาปนา อาณาจักรธนบุรี - การเลือกกรุงธนบุรี เป็นราชธานีใหม่	2. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยา กับ รัฐเพื่อนบ้าน 3. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยา กับ รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียง - ครูจัดกิจกรรมตามความเหมาะสม - สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้	1. หนังสือแบบเรียน 2. สมุดจดบันทึก 3. สไลด์การเรียนการสอน

กำหนดการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

คู่มือครูพระราชทานสอนทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับโรงเรียนปลายทาง

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/ เรื่องที่สอน	กิจกรรมสำคัญ	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน/ สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้)
16	8 ก.ย. 60 08.30 - 09.30 น.	1	3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการศึกษา การก่อเกิดเอกราชและการ สถาปนาอาณาจักรธนบุรีได้ 1. นักเรียนสามารถอธิบาย ลักษณะการเมืองการปกครอง สมัยธนบุรีได้ 2. นักเรียนสามารถระบุ ตำแหน่งการปกครองแบบ ส่วนกลางและการปกครอง แบบหัวเมือง 3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญการสิ้นสุดสมัย ธนบุรีมาปรับใช้ในวิถี ประจำวันได้	- ความสำคัญของ การศึกษาการก่อเกิด เอกราชและการ สถาปนาอาณาจักร ธนบุรี - ลักษณะการเมืองการ ปกครองสมัยธนบุรี - การปกครองแบบ ส่วนกลางและการ ปกครองแบบหัวเมือง - การสิ้นสุดสมัยธนบุรี	3. ความสำคัญของการศึกษาการก่อเกิด เอกราชและการสถาปนาอาณาจักร ธนบุรี - ครูจัดกิจกรรมตามความเหมาะสม - สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้ - ครูนำเสนอสื่อเพื่อการเรียนการสอนพร้อม อธิบายและให้นักเรียนศึกษาสไลด์การเรียน การสอนเรื่อง 1. ลักษณะการเมืองการปกครอง สมัยธนบุรี 2. การปกครองแบบส่วนกลางและ การปกครองแบบหัวเมือง 3. การสิ้นสุดสมัยธนบุรี - ครูจัดกิจกรรมตามความเหมาะสม - สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้	1. หนังสือแบบเรียน 2. สมุดจดบันทึก 3. สไลด์การเรียนการสอน

กำหนดการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/ เรื่องที่สอน	กิจกรรมสำคัญ	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน/ สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้)
17	15 ก.ย. 60 08.30 - 09.30 น.	1	1. นักเรียนสามารถอธิบาย สภาพสังคมและเศรษฐกิจ สมัยธนบุรีได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ถึงสาเหตุการเกิดปัญหาทาง เศรษฐกิจได้ 3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการศึกษา เศรษฐกิจสมัยธนบุรีได้	- สภาพสังคมและ เศรษฐกิจสมัยธนบุรี - การเกิดปัญหาทาง เศรษฐกิจ - ความสำคัญของการ ศึกษาเศรษฐกิจ สมัยธนบุรี	- ครูนำเสนอสื่อการเรียนการสอนพร้อม อธิบายและให้นักเรียนศึกษาสไลด์การเรียน การสอนเรื่อง 1. สภาพสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี 2. การเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ 3. ความสำคัญของการศึกษาเศรษฐกิจ สมัยธนบุรี - ครูจัดกิจกรรมตามความเหมาะสม - สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้	1. หนังสือแบบเรียน 2. สมุดจดบันทึก 3. สไลด์การเรียนการสอน
18	22 ก.ย. 60 08.30 - 09.30 น.	1	1. นักเรียนสามารถอธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สมัยธนบุรีได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ปัจจัยที่ทำให้ความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีได้	- ความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศสมัยธนบุรี - ความสำคัญของ การศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ	- ครูนำเสนอสื่อการเรียนการสอนพร้อม อธิบายและให้นักเรียนศึกษาสไลด์การเรียน การสอนเรื่อง 1. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สมัยธนบุรี 2. ความสำคัญของการศึกษาความ สัมพันธ์ระหว่างประเทศ	1. หนังสือแบบเรียน 2. สมุดจดบันทึก 3. สไลด์การเรียนการสอน

กำหนดการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

คู่มือครูพระราชทานสอนทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับโรงเรียนปลายทาง

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี เวลา	จำนวน ชั่วโมง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้/ เรื่องที่สอน	กิจกรรมสำคัญ	สิ่งที่ ร.ร. ปลายทาง ต้องเตรียม (ครู/นักเรียน/ สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้)
			3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความสำคัญของการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ได้		- ครูจัดกิจกรรมตามความเหมาะสม - สรุปเนื้อหาสาระการเรียนรู้	

หมายเหตุ : กรณีชั่วโมงการเรียนการสอนไม่ครบตามโครงสร้างหลักสูตร ให้โรงเรียนปลายทางพิจารณาเสนอเสริมตามความเหมาะสมให้ครบตามโครงสร้างหลักสูตร

แผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชา ประวัติศาสตร์
รหัสวิชา ส22102

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง **หลักฐานทางประวัติศาสตร์**
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา 3 ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- มาตรฐานการเรียนรู้ ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ
- ตัวชี้วัด ส 4.1 ม. 2/1 ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่างๆ
- ส 4.1 ม. 2/2 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์
- ส 4.1 ม. 2/3 เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. จำแนกหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร และหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรได้
2. ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่างๆ ได้
3. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ได้
4. บอกความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้
5. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานได้อย่างมีหลักการ

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

หลักฐานทางประวัติศาสตร์มีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ ซึ่งจะต้องใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ และตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ

4. สาระการเรียนรู้

ความรู้

1. วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่างๆ อย่างง่าย ๆ เช่น การศึกษาภูมิหลังของผู้ทำหรือผู้เกี่ยวข้อง สาเหตุ ช่วงระยะเวลา รูปลักษณะของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น

2. ตัวอย่างการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเองหรือหลักฐานสมัยอยุธยา (เชื่อมโยงกับมฐ. ส 4.3)
3. ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ในสมัยอยุธยาและธนบุรี (เชื่อมโยงกับมฐ. ส 4.3) เช่น ข้อความบางตอนในพระราชพงศาวดารอยุธยา จดหมายเหตุชาวต่างชาติ
4. การแยกแยะระหว่างข้อมูลกับความคิดเห็น รวมทั้งความจริงกับข้อเท็จจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์
5. ตัวอย่างการตีความข้อมูลจากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี
6. ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูลและการตีความทางประวัติศาสตร์

ทักษะ/กระบวนการ

1. ทักษะการตั้งประเด็น
 - การฟัง การอ่าน การสังเกต การตั้งคำถาม การตอบคำถาม
2. ทักษะการรวบรวมข้อมูล
 - การบันทึก การสืบค้น การรวบรวม การเรียงลำดับ การสรุปความ

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด
 - ทักษะการคิดวิเคราะห์
2. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
 - ทักษะการสืบค้น

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มีความรับผิดชอบ
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. รักความเป็นไทย

7. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ใบงานที่ 1 เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์
- ใบงานที่ 2 เรื่อง หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร
- ใบงานที่ 3 เรื่อง ประวัติศาสตร์น่ารู้

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ตอบคำถาม เกี่ยวกับหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์	เขียนอธิบายได้อย่าง ถูกต้อง ครบถ้วน มีรายละเอียดมาก และชัดเจน	เขียนอธิบายได้อย่าง ถูกต้อง ครบถ้วน มีรายละเอียดมาก แต่ขาดความชัดเจน	เขียนอธิบายได้อย่าง ถูกต้อง ครบถ้วน แต่มีรายละเอียดน้อย	เขียนอธิบายได้อย่าง ถูกต้องเป็นบางส่วน และมีรายละเอียดน้อย

8. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของหลักฐานประเภทต่างๆ ได้
2. นักเรียนสามารถจำแนกประเภทหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้

กิจกรรมการเรียนรู้ (ชั่วโมงที่ 1)

1. ครูชี้แจงแนะนำสาระการเรียนรู้
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์
3. ครูแจ้งมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
4. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์
5. ครูสรุปเนื้อหาเพิ่มเติม
6. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์
7. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 1
8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์

ชั่วโมงที่ 2

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้
2. นักเรียนสามารถจำแนกหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและธนบุรีได้
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและธนบุรีได้

กิจกรรมการเรียนรู้ (ชั่วโมงที่ 2)

1. ครูซักถามนักเรียนเพื่อทบทวนความรู้เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์
2. ครูแจ้งมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับวิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทย และการแยกแยะหลักฐานทางประวัติศาสตร์
4. ครูสรุปเนื้อหาเพิ่มเติม
5. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร
6. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 2
7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องวิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทย และการแยกแยะหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ชั่วโมงที่ 3

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการตรวจสอบและการประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้
2. นักเรียนสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการประเมินภายนอกและการประเมินภายในได้
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญของการตรวจสอบและการประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้

กิจกรรมการเรียนรู้ (ชั่วโมงที่ 3)

1. ครูซักถามนักเรียนเพื่อทบทวนความรู้เรื่อง วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทย และการแยกแยะหลักฐานทางประวัติศาสตร์
2. ครูแจ้งมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการตีความหลักฐานและการวิเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์
4. ครูสรุปเนื้อหาเพิ่มเติม
5. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 3 เรื่อง ประวัติศาสตร์น่ารู้
6. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 3
7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การตีความหลักฐานและการวิเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์
8. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์ จากนั้นเฉลยคำตอบของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

แหล่งการเรียนรู้/สื่อ

สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ม. 2
2. สื่อ PowerPoint
3. ใบงานที่ 1 เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์
4. ใบงานที่ 2 เรื่อง หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร
5. ใบงานที่ 3 เรื่อง ประวัติศาสตร์น่ารู้

แหล่งการเรียนรู้

1. ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

การวัดผลและการประเมินผล

สิ่งที่วัด

1. ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ใบงานที่ 1, 2 และ 3

วิธีการวัด

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
2. นักเรียนทำใบงานที่ 1
3. นักเรียนทำใบงานที่ 2
4. นักเรียนทำใบงานที่ 3
5. สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
6. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

เครื่องมือวัด

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แบบประเมินใบงาน
3. แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล
4. แบบทดสอบหลังเรียน

เกณฑ์การวัด

1. ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2. ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก ให้ 4 คะแนน ดี ให้ 3 คะแนน
พอใช้ ให้ 2 คะแนน ปรับปรุง ให้ 1 คะแนน

9. บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

10. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ใบงานที่ 1

เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง ยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์และบอกลักษณะสำคัญมาพอสังเขป

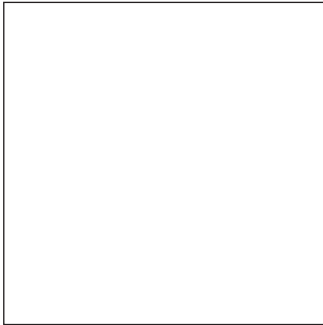

ใบงานที่ 2

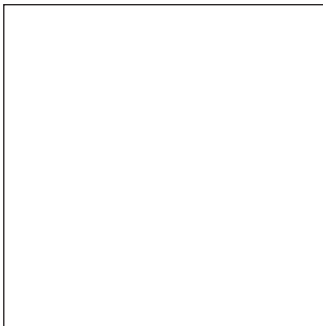
เรื่อง หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

คำชี้แจง หาภาพหรือวาดภาพหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เป็นลายลักษณ์อักษร และไม่เป็นลายลักษณ์อักษร
มาอย่างน้อย 2 ชิ้น แล้วเขียนอธิบายลักษณะสำคัญมาพอสังเขป

1. หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เป็นลายลักษณ์อักษร

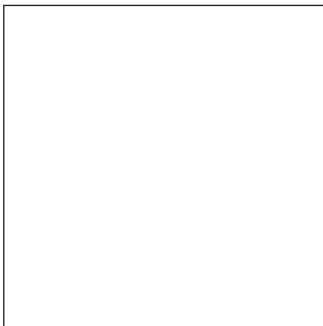

หลักฐานนี้ คือ.....
มีลักษณะสำคัญ ดังนี้
.....
.....
.....

หลักฐานนี้ คือ.....
มีลักษณะสำคัญ ดังนี้
.....
.....
.....

2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

หลักฐานนี้ คือ.....
มีลักษณะสำคัญ ดังนี้
.....
.....
.....

หลักฐานนี้ คือ.....

มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

.....

.....

.....

ประวัติของสถานที่ที่ได้ค้นคว้ามา สรุปได้ดังนี้

.....

.....

.....

ใบงานที่ 3

เรื่อง ประวัติศาสตร์น่ารู้

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ศึกษาประวัติสถานที่สำคัญใกล้โรงเรียนหรือในชุมชนของนักเรียน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานที่ได้ จากนั้นบันทึกผลลงในใบงาน

เรื่อง

หลักฐานที่สนับสนุน	ประเภทหลักฐาน (หลักฐานขั้นต้น/ หลักฐานขั้นรอง)	ลักษณะหลักฐาน (ลายลักษณ์อักษร/ ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร)	ความน่าเชื่อถือ
.....			
.....			
.....			

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **ประวัติศาสตร์ ม. 2**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
ณรงค์ พ่วงพิศ และวุฒิชัย มูลศิลป์. (ม.ป.ป.). **ประวัติศาสตร์ไทย**. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร :
อักษรเจริญทัศน์.
ไพฑูรย์ มีสกุล และคณะ. (ม.ป.ป.). **ประวัติศาสตร์ ม. 2**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.